

Ekonomi Yönetim Politika

Economics Management Politics

Derleme Makale • Review Article

TÜRKİYE'DE MUHAFAZAKAR YARDIM KURULUŞLARI VE GENÇLERİN BU KURULUŞLARDAKİ ÖNEMİ

CONSERVATIVE CHARITIES IN TURKEY AND THE IMPORTANCE OF YOUNG PEOPLE IN THESE ORGANIZATIONS

Zehra IŞIK *

Özet: Sivil toplum, devlet dışında faaliyet gösteren gönüllü kuruluşların siyasal, kültürel, ekonomik ve sosyal faaliyetlerini ifade eden bir kavramdır. Son dönemde sivil toplum olgusu önemli bir değişim göstermiş ve ekonomiden politikaya, kültürden sosyal hayata kadar geniş bir alanı kapsamıştır. Bu bağlamda, muhafazakar sivil toplum kuruluşları ve bu kuruluşların faaliyetlerini yerine getiren gençler STK'lar içinde önemli bir yere sahiptir. Bu makalede, muhafazakar sivil toplum kuruluşlarının ve gençlerin rolleri ele alınmıştır. Muhafazakar STK'ların önemi vurgulanarak, bu kuruluşların toplumun ihtiyaç sahibi kesimlerine yardım etme, sosyal adaleti sağlama ve değerlerin sürdürülmesine yönelik çalışmalar yaptığı belirtilmiştir. Bu STK'ların gençler için önemli fırsatlar sunduğu ve geleceğin liderleri olarak gençlerin toplumun şekillenmesinde etkili bir rol oynayabileceklerine dikkat çekilmiştir. Gençlerin sosyal adalet ve yardımlaşma konularında duyarlı olduğu ve muhafazakar STK'larda yer alarak bu konularda projelere katkıda bulunabilecekleri vurgulanmıştır. Ayrıca, gençlerin muhafazakar değerleri sürdürme ve gelecek nesillere aktarma konusunda da önemli bir rol üstlenebilecekleri ifade edilmiştir. Makale, muhafazakar STK'ların toplumun gelişimine ve dönüşümüne katkıda bulunduğunu ve gençlerin bu kuruluşlarda yer alarak toplumun refahını artırmada etkili bir güç olduklarını vurgulamaktadır. Bu bağlamda, bu konu ile alakalı literatür taraması yapılmıştır ve yapılan taramalar sonucunda muhafazakar sivil toplum kuruluşlarının tarihi gelişimi, işlevleri, toplumsal etkileri ve gençlerin bu kuruluşlardaki rolleri üzerine yapılmış akademik çalışmalar detaylı bir şekilde incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sivil Toplum Kuruluşları, Muhafazakar, Sivil Toplum, Gençler.

Abstract: Civil society is a concept that includes the political, cultural, economic and social activities of voluntary organizations operating outside the state. Recently, the phenomenon of civil society has undergone a significant change and has covered a wide area from economy to politics, from culture to social life. In this context, conservative non-governmental organizations (NGOs) and young people who carry out the activities of these organizations have an important place in NGOs. In this article, the roles of conservative non-governmental organizations and young people are discussed. Emphasizing the importance of conservative NGOs, it was stated that these organizations work to help the needy segments of the society, to provide social justice and to maintain values. It was pointed out that these NGOs offer important opportunities for young people and that as leaders of the future, young people can play an effective role in shaping the society. It was emphasized that young people are sensitive to social justice and cooperation and they can contribute to projects on these issues by taking part in conservative NGOs. It has also been stated that young people can play an important role in maintaining conservative values and transferring them to future generations. The article emphasizes that conservative NGOs contribute to the development and transformation of society and that young people are an effective force in increasing the welfare of society

* Doktora Öğrencisi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Sağlık Bilimleri Enstitüsü
ORCID: 0009-0003-6269-8598 zehron16@gmail.com

Received/Geliş: 26 Kasım 2024

Accepted/Kabul: 12 Aralık 2024

Published/Yayın: 27 Aralık 2024

by taking part in these organizations. In this context, a literature review was conducted on this topic and as a result of the literature review, academic studies on the historical development of conservative civil society organizations, their functions, social effects and the role of young people in these organizations were examined in detail.

Keywords: Non-Governmental Organizations, Conservative, non-governmental organizations, Youth.

Giriş

Günümüzün dinamik dünyasında, gençlerin sivil toplum kuruluşlarında aktif rol almaları, toplumun gelişimi ve demokratik katılım açısından büyük bir öneme sahiptir. Gençler, enerjileri, tutkuları ve yenilikçi bakış açılarıyla STK'lara değerli bir katkı sağlamaktadırlar (Aksu, 2022). Bu nedenle, gençlerin STK'lardaki rolünün ve öneminin anlaşılması ve teşvik edilmesi, toplumun sürdürülebilir kalkınması için hayati bir adımdır.

Gençlerin STK'lardaki rolü, onlara seslerini duyurma ve toplumsal meselelere aktif katılım sağlama fırsatı sunar. STK'lar, gençlerin kendilerini ifade etme, farkındalık yaratma ve çözüm üretme platformları olarak kabul edilmektedir. Gençler, toplumun karşı karşıya olduğu sorunları anlamak ve çözüme yönelik adımlar atmak için STK'lar aracılığıyla bir araya gelirler (Ünal, 2023). Bu şekilde, gençlerin toplumsal değişime katkı sağlama potansiyeli artar. Ayrıca, gençlerin STK'lardaki rolü, liderlik becerilerini geliştirme ve yeteneklerini keşfetme imkanı sunar. STK'lar, gençlerin projeleri yönetme, ekip çalışması, iletişim becerileri ve problem çözme yeteneklerini geliştirmelerini destekler. Bu da gençlerin kişisel ve profesyonel olarak kendilerini geliştirmelerine yardımcı olur (Çetin, 2020).

Gençlerin STK'lardaki rolü aynı zamanda toplumsal katılımın artırılmasına da katkı sağlar. STK'lar, gençleri demokratik süreçlere katılma ve karar alma mekanizmalarında yer alma fırsatıyla donatır. Gençler, STK'lar aracılığıyla toplumsal değişim için etkin bir şekilde mücadele ederler ve geleceğin şekillenmesinde söz sahibi olurlar (Şentürk, 2018). Bununla birlikte, gençlerin STK'lardaki rolü, ağ oluşturma ve iş birliği imkanı sunar. STK'lar, farklı fikir ve perspektiflere sahip gençleri bir araya getirerek ortak amaçlar doğrultusunda çalışmalarını sağlar. Gençler, STK'lar sayesinde yeni bağlantılar kurar, mentorluk alır ve yeteneklerini daha geniş bir çerçevede geliştirme fırsatı elde ederler (Çetin, 2020).

Günümüzde çeşitli alanlara hitap eden STK'lar bulunmaktadır. Bunlardan bir tanesi de muhafazakar STK kuruluşlarıdır. Muhafazakar STK'lar, gençlerin belirli ideolojik ve dini değerler çerçevesinde kendilerini ifade etme ve katkı sağlama fırsatı buldukları platformlardır (Yıldız, 2020). Bu kuruluşlar, gençlere toplumun değerlerini koruma, ahlaki ve etik ilkeleri güçlendirme, sosyal hizmetler sunma gibi amaçlar doğrultusunda faaliyet gösterirler. Gençler, muhafazakar STK'lar aracılığıyla kendi değerleriyle örtüşen projelere katılma ve toplumun ihtiyaçlarına çözümler üretme imkanı bulurlar (Aksu, 2022).

Muhafazakar STK'lardaki gençlerin rolü, toplumsal değişimi teşvik etme ve dönüştürme potansiyeli taşır. Gençler, bu kuruluşlar aracılığıyla farkındalık yaratma, toplumsal sorunları ele alma ve çözüme yönelik adımlar atma fırsatı bulurlar. Kendi ideolojik çerçeveleri içinde hareket ederek, toplumun değerlerini ve geleneklerini korumayı amaçlayan projeler geliştirirler (Arslan ve Yılmaz, 2021).

Muhafazakar STK'lar, gençlerin liderlik becerilerini geliştirmeleri ve toplumun ihtiyaçlarına yönelik çözümler üretmeleri imkanı sağlar. Gençler, bu kuruluşlar aracılığıyla proje yönetimi, iletişim becerileri, işbirliği ve takım çalışması gibi önemli yetkinlikleri kazanır. Bu da onların kişisel ve mesleki gelişimlerine katkı sağlar (Aksu, 2022). Ayrıca, muhafazakar STK'lar gençlere toplumsal katılım ve demokratik süreçlere katılma fırsatı sunar. Gençler, bu kuruluşlar içinde aktif rol alarak karar alma mekanizmalarına dahil olabilir ve toplumsal değişimi etkileyebilirler. Kendi değerleri doğrultusunda demokratik katılımın bir parçası olmak, gençlere toplumun geleceğini şekillendirme ve karar verme süreçlerinde söz sahibi olma imkanı verir (Ünal, 2023).

Dolayısıyla, gençlerin muhafazakar sivil toplum kuruluşlarında aktif rol almaları, toplumun gelişimi ve değerlerin korunması açısından büyük bir öneme sahiptir. Bu kuruluşlar, gençlere kendi ideolojik ve dini değerleriyle örtüşen projelerde yer alma ve toplumun ihtiyaçlarına çözümler üretme fırsatı sunar. Gençlerin muhafazakar STK'lardaki rolü, toplumun dönüşümü ve geleceğin şekillenmesinde etkili bir güç olabilir. Bu bağlamda, günümüzde, gençlerin muhafazakar sivil toplum kuruluşlarında (STK) aktif rol almaları, toplumun gelişimi ve demokratik katılım açısından büyük bir değere sahiptir. Muhafazakar STK'lar, belirli ideolojik ve dini değerlere dayalı olarak faaliyet gösteren kuruluşlar olarak hizmet vermektedirler. Gençlerin bu kuruluşlardaki rolü ve önemi oldukça önemlidir. Dolayısıyla bu çalışma, gençlerin muhafazakar STK'lardaki rolünü ve bu rolün toplum üzerindeki etkisini incelemeyi amaçlamıştır. Çalışmanın birinci bölümünde genel olarak STK'lar üzerinde durulmuştur ve çalışmanın ikinci bölümünde ise STK'ların bir türü olan muhafazakar STK'lardan bahsedilmiş ve bu bağlamda örnekler verilmiştir. Çalışmanın üçüncü bölümünde ise gençlerin muhafazakar STK'lar içindeki rolü ve öneminden bahsedilmiştir.

1. Sivil Toplum ve Sivil Toplum Kuruluşları (STK'lar)

Günümüzde sivil toplumun önemi, ulus devletlerin yanı sıra küresel sorunlarla mücadelede ve toplumsal dönüşümlerin gerçekleştirilmesinde artmaktadır. Artan bireyselleşme ve tüketim kültürü, insanların bireysel çıkarlarının yanı sıra toplumsal sorumluluklarını da üstlenmelerini gerektirmektedir (Talas, 2011). Bu bağlamda, sivil toplum kuruluşları, vatandaşların bir araya gelerek ortak amaçlar doğrultusunda çalıştığı, demokratik değerleri benimseyen ve toplumsal değişimi hedefleyen yapılar olarak önem kazanmaktadır (Lewis, vd., 2020).

Sivil toplum kuruluşları, gönüllülük esasına dayanan yapılarıyla toplumun çeşitli kesimlerini kapsar ve farklı sorunlara çözüm üretme potansiyeline sahiptir. Bu kuruluşlar, demokratikleşme sürecinde aktif rol oynayarak hükümetlerin politikalarını denetleme, toplumsal talepleri dile getirme ve sosyal adaleti sağlama amacı güderler. Ayrıca, ekonomik ve sosyal kalkınmaya katkıda bulunurken, çevre koruması, insan hakları, eğitim, sağlık gibi alanlarda da faaliyet göstererek toplumun genel refahını artırır (Atar, 1997).

Sivil toplum kuruluşlarının etkisi sadece ulusal düzeyde sınırlı kalmamaktadır. Küreselleşme ve artan iletişim teknolojileri sayesinde, bu kuruluşlar uluslararası arenada da etkinlik göstermekte ve küresel sorunlara yönelik çözümler üretmektedir. Dünya vatandaşlığı bilincinin gelişmesiyle, sivil toplum örgütleri insanların sadece kendi ülkeleriyle sınırlı kalmayıp, küresel düzeyde sorumluluklarını da üstlenmelerine olanak sağlar (Atar, 1997). Bu şekilde, uluslararası iş birliği ve dayanışma ağları oluşturarak, küresel sorunlara karşı ortak mücadele edebilirler. Dolayısıyla, sivil toplum kuruluşlarının önemi gün geçtikçe artmaktadır. Bu kuruluşlar, toplumsal dönüşüm, demokratikleşme, ekonomik kalkınma ve küresel sorunlara çözüm gibi alanlarda etkinlik göstererek, vatandaşların aktif katılımını teşvik eder. Sivil toplumun güçlenmesi, demokratik ve sürdürülebilir bir toplumun oluşmasına ve insanların küresel sorunlara karşı sorumlu bir vatandaşlık bilinciyle hareket etmelerine katkıda bulunur.

1.1. Sivil Toplum

Sivil toplum, geçmişten günümüze farklı açılardan değerlendirilen bir kavramdır. Sivil toplumu tanımlayabilmek için öncelikle "sivil" kavramının açıklanması gerekmektedir. "Sivil" kelimesi, Latince "civilis" kelimesinden türetilmiştir ve "yurttaş, hayatına ve haklarına ilişkin bütünü" ifade etmek için kullanılır. "Sivilize" ya da "sivilleştirme" ise bir topluluğu daha gelişmiş bir sosyal hale getirmek anlamına gelir. Bu bağlamda, "sivilizasyon" kavramı da maddi, sosyal ve kültürel gelişmeyi ifade eder (Çaha, 2003).

Sivil toplum kavramı ise ilk olarak Antik Yunan'da Aristo tarafından kullanılmıştır. Aristo'nun "Politika" adlı eserinde bu kavram, yasalarla koruma altına alınmış özgür ve eşit yurttaşların oluşturduğu siyasal toplum (polis) olarak ifade edilmiştir. Daha sonra bu kavram, Latince'de "societas civilis" olarak kullanılmıştır (Willets, 2002). Bu tanımda, sivil ve siyasal

olanın birbirinden ayrılmadığı görülmektedir. Sivil toplum, devlet ve siyasal toplumla eş anlamlı olarak kullanılmaktadır (Ercan, 2002).

Bu açıklamalardan da anlaşılacağı üzere, sivil toplum kavramı, toplumun siyasal, sosyal ve kültürel boyutlarını içeren bir kavramdır. Sivil toplum, bireylerin özgürce bir araya gelerek ortak amaçlar doğrultusunda çalıştığı, demokratik değerlere ve insan haklarına saygılı olan yapıları ifade eder. Sivil toplum, devletin yanı sıra bağımsız bir aktör olarak toplumsal değişimi destekler, toplumsal refahı artırır ve demokratik değerleri güçlendirir. Bu nedenle, sivil toplum kuruluşlarının rolü ve önemi giderek artmaktadır.

Hegel, sivil toplumu, belirli bir eğitime, bilgi birikimine ve kültürel değerlere sahip olan kişilerden ve kurumlardan oluşan, destekledikleri projeleri medeni hukuk kurallarına dayanan ve doğrudan siyasal devlete bağlı olmayan bir yapı olarak tanımlamaktadır (Keane, 1994: 76). A. Ferguson, D. Hume ve Tocqueville gibi filozoflara göre ise sivil toplum, bireylerin özel ilgi alanlarını barışçıl ve özgür bir şekilde takip etmelerine olanak sağlayan, ihtiyati olarak yerleşmiş geleneksel düzeni oluşturan özgür bireyler toplumdur (Şenkal, 2005).

"Sosyal hareketler", "üçüncü sektör", "kar amaçsız örgütler", "bağımsız savunma gurupları" gibi kavramlarla da açıklanan sivil toplum kavramı, en eski kullanıma sahip olanıdır ve Haddenius ve Uggala'nın ifadesiyle daha çok otonom ve kendini yöneten dernekler düzenini ifade etmektedir (Şenkal, 2005). Sivil toplum, 18. yüzyılda Avrupa'da ortaya çıkmış olup mutlak monarşilerin baskısından kaçarak özerk bir sürecin oluşmasına olanak sağlamıştır (Sönmezler vd., 2007). Ortaçağda ise özellikle şehirleşmenin ortaya çıkması, sivil toplumun gelişimi için önemli bir aşamadır (Şenkal, 2005). Şehirlerde yaşayan bireyler, "şehirlî" kavramında bir araya gelerek sivil toplum fenomenini oluşturmuşlardır.

Modern anlamdaki sivil toplum, sanayi devriminin ardından ortaya çıkan yeni toplumsal ve siyasal arayışların sonucunda gelişmiştir. İlk kez Adam Ferguson tarafından 1767 yılında "Sivil Toplumun Tarihi Üzerine Bir Deneme" adlı çalışmasında kullanılan "sivil toplum" kavramı, günümüzdeki biçimiyle tanımlanmaktadır (Willetts, 2002). Ferguson'un liberal eğilimli yorumu, daha sonra Hegel ve Marx gibi düşünürler tarafından eleştirilmiş ve tek taraflı ve önyargılı olarak değerlendirilmiştir. Bu düşünürler, sivil toplumu daha çok burjuva ve bireyci bir dünya görüşü olarak tanımlamışlardır. Liberalizm ve sosyalizm, sivil toplumun tanımı konusunda zıt görüşlere sahip olmalarına rağmen, sivil toplum genellikle siyasi alanın karşıtı olarak kabul edilmektedir. Liberalizm, sivil toplumu bireysel özgürlüklerin ve sözleşmeli ilişkilerin korunduğu bir kale olarak görürken, sosyalizm ise baskı ve sınıf ayrımının bir ifadesi olarak yorumlamıştır (Gül ve Arısoy, 2007).

Tunçay'a göre, sivil toplum, devletten önce gelen, devletin içinde var olan ancak onunla özdeş olmayan, hatta ona karşı gelebilen bir insan ilişkileri ağı olarak tanımlanmaktadır (Tunçay, 2003). Sivil toplumun oluşumu için bazı önemli özellikler vardır, bunlar hükümet dışı olma, örgütsel bir yapıya sahip olma, gönüllü birlikte hareket etme, toplumsal düzeyde otonomleşme ve baskı mekanizması oluşturma gibi unsurlardır (Çaha, 2000). Devletle toplum arasındaki ilişkilerin çözümlenmesinde, bu iki sosyolojik olgunun birbirinden farklı ancak etkileşim halinde olduğu ve tarihsel süreçte ilişkilerin değişebildiği gerçeği temel alınır. Sivil toplum ile devlet arasındaki bağ her sosyolog tarafından farklı yorumlansa da, birleştikleri nokta bu iki olgunun farklı ancak etkileşim halinde olduğudur. Bu etkileşim sonucunda ortaya çıkan sivil toplum örgütleri, farklı şekillerde kendini gösterebilir (Clark, 1995). Sivil toplum örgütleri, devletten bağımsız olarak hareket etmelidir. Yani devletin müdahalesi veya desteği gerçek sivil toplum kavramıyla bağdaşmaz. Sivil toplum örgütleri sadece demokratik bir ortamda yeşerip gelişebilirler. Aslında sivil toplum, devlete alternatif bir örgütlenme olarak değil, bir bütünlük olarak görülmelidir. Devlet, asayiş ve güvenliği sağlamak gibi temel görevlerini yerine getirirken, sivil toplum örgütleri toplumsal hayata katkıda bulunmak için bu alanların dışında faaliyet göstermelidir (Şenkal, 2005).

Liberal yaklaşım, vatandaşları ekonomik ve rasyonel unsurlar olarak tanımlayan hak ve görevler açısından ele alır. Vatandaşlar çıkar grupları olarak kendilerini organize eder ve devlet evrensel olarak geçerli bireysel hakları koruma altına alır. Sivil toplum, bireysel hakların uygulandığı ölçüde gelişir (Clark, 1995). Toplumcu teoriye göre ise, vatandaşlar, belirledikleri değerler temelinde kurulmuş bir toplumun üyeleridir. Bireyler, birey-devlet ilişkisinde kendi işlevlerini yerine getirmeli ve davranışlarını toplumun hedefleriyle uyumlu hale getirmelidir (Haque, 2011).

Demokratik yaklaşıma göre, sivil toplum demokratik tartışmaların sadece fikir üretmekle kalmadığını, standartlar getirdiğini ve bir siyasi bilinç oluşturduğunu ifade eder. Böylece bilgilendirme süreci, aynı zamanda karar verme sürecine dönüşür ve sivil toplum, ortak değerler üzerinde anlaşmaya varabilir. Bu nedenle sivil toplum, demokrasinin ön koşullarından biri olarak kabul edilir ve demokrasinin güçlenmesine birçok açıdan katkıda bulunur (Haque, 2011). Bu üç yaklaşım, sivil toplumun farklı boyutlarını ve işlevlerini vurgularken, sivil toplumun demokrasinin gelişimi ve güçlenmesi için önemli bir rol oynadığı noktasında birleşir.

1.2. Sivil Toplum Kuruluşları (STK'lar)

Siyaset bilimciler, insanların doğdukları aile ve ulus gibi toplumsal kurumların içine zorunlu olarak katıldıklarını, bazılarının ise belirli koşullar altında katılmak zorunda olduklarını ve siyasal parti veya dernek gibi bazılarının ise katılmayı seçebileceklerini belirlemiştir. Özellikle sonuncular olarak adlandırılan gönüllü (voluntary) örgütler, sivil toplum kuruluşlarını oluşturur (Willets, 2002). Başka bir sosyolojik yaklaşımla, her toplumda ortak çıkarları belirleyen çıkar grupları bulunmaktadır. Bu gruplar, kamu otoritesi üzerinde daha etkili olmak için örgütlenirler ve baskı grupları niteliği kazanırlar. Böylece toplumlarda sivil toplum kuruluşları ortaya çıkmış olur (Tunçay, 1998: xiv). Bu anlamda, sivil toplum kuruluşları insanların gönüllü olarak bir araya gelerek ortak çıkarlarını savunmak ve toplumsal etkilerini artırmak için oluşturdukları yapılar olarak görülebilir.

İngilizcede “nongovernmental organizations” (NGO) olarak adlandırılan sivil toplum kuruluşları kavramının tam bir karşılığı Türkçede bulunmamaktadır. Türkçede bu kavrama farklı şekillerde karşılık verilmeye çalışılmıştır. Bu terimlere örnek olarak “hükümet dışı kuruluşlar, gayri resmi kuruluşlar, devlet dışı kuruluşlar, üçüncü sektör, gönüllü kuruluşlar, demokratik kitle örgütleri, kar amacı olmayan kuruluşlar, yurttaş örgütleri, özel gönüllü kuruluşlar, yönetim dışı kuruluşlar, gönüllü kalkınma kuruluşları” gibi ifadeler kullanılabilir. Ancak Türkçede en yaygın ve kabul gören terim "sivil toplum kuruluşlarıdır (Lewis, vd., 2020). Bu terim, sivil toplumun örgütlenerek kurumsal nitelik kazandığı yapıları ifade etmek için kullanılan en yaygın ifadedir. Sivil toplum kuruluşları, genellikle toplumsal ihtiyaçları karşılamak, toplumsal değişimi teşvik etmek ve toplumun çeşitli alanlarda kendini ifade etmesini sağlamak amacıyla faaliyet gösterirler. Bu çeşitli terimler, sivil toplum kuruluşlarının çeşitliliği ve farklı amaçlarını yansıtmak için kullanılmaktadır. Her bir terim, belirli bir perspektiften veya vurgudan hareket ederek sivil toplum kuruluşlarını tanımlamaktadır. Ancak genel olarak, bu kuruluşlar devletten bağımsız hareket eden, toplumsal ihtiyaçlara cevap veren ve belirli bir amaç doğrultusunda örgütlenen yapılar olarak anlaşılmaktadır (Yıldırım, 2004).

Bugün devletin rolünün değişmesi ve küçülmesiyle birlikte, devlet tarafından sunulan hizmetlerde kısıtlamaların uygulanması, demografik ve kültürel değişimler, bazı kesimlerin ideal yaşam standardına ulaşma çabaları, insanların yardıma muhtaç insanlara, hayvanlara yardım etmek, doğayı korumak, belirli bir görüşte birleşerek sosyal, siyasal ve ekonomik anlamda kendilerini ifade etmek gibi amaçlar doğrultusunda bir araya gelme ihtiyacı ortaya çıkmaktadır. Bu durum, sivil toplum kuruluşları başta olmak üzere farklı yönetim yapılarının ortaya çıkmasına yol açmaktadır (Özer, 2008).

Sivil toplum kuruluşları, sivil toplum mensuplarının belirli bir program ve düzen içinde faaliyetlerini sürdürmek amacıyla bir araya gelerek örgütlenmesi sonucu ortaya çıkar. Bu

kuruluşlar, sivil toplumun örgütlenmiş ve kurumsal bir nitelik kazanmış şeklidir. Bu organizasyonlar genellikle kar amacı gütmeyen yapılar olarak faaliyet gösterir ve çeşitli toplumsal, çevresel, kültürel veya insani amaçları desteklemek için çalışır (Clark, 1995). Sivil toplum kuruluşları, devletin yerine geçmeyi hedeflemezler, ancak toplumun ihtiyaçlarına yanıt verme, toplumsal dönüşüm sağlama ve kamu politikalarında etkili olma gibi roller üstlenebilirler (Haque, 2011). Bu kuruluşlar, çeşitli projeler yürüterek, bilinçlendirme çalışmaları yaparak, politika önerileri sunarak, hizmetler sağlayarak veya toplumsal sorunların çözümüne yönelik faaliyetlerde bulunarak toplumsal değişimi teşvik ederler (Şahin ve Öztürk, 2008). Görüldüğü üzere, sivil toplum kuruluşları, insanların ortak amaçları doğrultusunda bir araya gelerek örgütlenmesiyle oluşan yapılar olarak değerlendirilebilir. Bu kuruluşlar, devletin rolünün değiştiği ve kısıtlamalara gidildiği dönemlerde toplumsal ihtiyaçları karşılamak, değişim sağlamak ve toplumun çeşitli alanlarda kendini ifade etmesini desteklemek amacıyla önemli bir rol oynarlar.

Sivil toplum kuruluşları (STK'lar), farklı hukuki yapıya sahip, kar amacı gütmeyen ve toplumsal refahın artması amacıyla faaliyet gösteren profesyonel kuruluşlardır. Bu kuruluşlar, idarenin bir parçası olmayan ve sivil toplum alanında etkinlik gösteren örgütlenmeleri içerir (Sönmezler vd., 2007). STK'lar, çeşitli alanlarda faaliyet gösterebilirler. Siyasi gruplar, esnaf ve işçi sendikaları, dini kurum ve kuruluşlar, loncalar, spor kulüpleri, sanat ve kültür dernekleri, birlikler, odalar ve küçük-büyük özel sektör girişimleri gibi çeşitli kuruluşlar sivil toplum kuruluşlarına dahil olabilirler (Arslan, 2001). Ancak sivil toplum kuruluşları, merkezi veya yerel yönetimlerin denetimi dışında bağımsız örgütlenmeler oldukları için siyasi partiler, yalnızca iktidarda olmadıkları zaman sivil toplum kuruluşu olarak kabul edilirler. Aynı şekilde, barolar, tabip odaları ve mimar odaları gibi kuruluşlar, belirli bir mesleği yapmak için üyeliğin zorunlu olduğu yapılar oldukları için tamamen gönüllü nitelikte değillerdir. Bu nedenle, bu tür kuruluşların sivil toplum kuruluşu olup olmadığı konusunda farklı görüşler bulunmaktadır (Yıldırım, 2004).

STK'lar içinde dernekler, vakıflar ve sendikalar, hem yapısal hem de işlevsel olarak önemli bir yer tutarlar. Bu kuruluşlar, toplumun farklı ihtiyaçlarını karşılamak, toplumsal hizmetler sunmak, savunuculuk yapmak, bilinç oluşturmak ve katılımcılığı teşvik etmek gibi çeşitli amaçlar doğrultusunda çalışırlar (Sönmezler vd., 2007). Sivil toplum kuruluşları, maddi çıkar gütmeyen, belirli bir amacı etrafında gönüllüler ve ücretli çalışanlar tarafından oluşturulan örgütlenmelerdir. Bu kuruluşlar, devlet veya ordu gibi resmi makamlar ile toplum arasında iletişimi kolaylaştırıcı, baskıyı azaltıcı bir rol üstlenirler. Ayrıca, politik, ekonomik, sosyal ve kültürel anlamda toplumsal problemlere çözüm sunarak sosyal hizmetler sağlarlar.

Sivil toplum kuruluşları genellikle toplumun ihtiyaçlarına odaklanarak, eğitim, sağlık, çevre koruma, insan hakları, kadın hakları, çocuk hakları, dezavantajlı grupların desteklenmesi gibi farklı alanlarda faaliyet gösterirler. Bu kuruluşlar, toplumda farkındalık yaratma, politika değişiklikleri talep etme, savunuculuk yapma ve katılımcılığı teşvik etme gibi görevleri üstlenirler (Akbulut ve Aytekin, 2007).

1.2.1. Muhafazakar Yardım Kuruluşları

Muhafazakar yardım kuruluşları, toplumsal anlamda muhafazakarlık değerlerini benimseyen ve bu değerlere dayalı olarak faaliyet gösteren kuruluşlardır. Muhafazakarlık, var olanın korunması, değişime karşı direnme, geleneğe bağlılık, aile, din ve devlet gibi toplumsal kurumların önemini vurgulama gibi özellikleri içerir (Özipek, 2007). Muhafazakar yardım kuruluşları, bu değerlere uygun olarak çalışır ve toplumda dayanışma, yardımlaşma ve sosyal bütünleşmeyi destekler. Özellikle dinin bütünleştirici unsurlarını yardımlaşma faaliyetlerinde sıklıkla kullanırlar. Bu kuruluşlar, geleneksel yardımlaşma ve dayanışma müesseselerine atıfta bulunarak toplumdaki yardımlaşma geleneğini sürdürmeyi amaçlarlar (Akdoğan, 2003).

Muhafazakar yardım kuruluşları genellikle dini temelli hizmetler sunarlar. Örneğin, ihtiyaç sahibi insanlara gıda, barınma, sağlık hizmetleri gibi yardımlar sağlarlar. Aynı zamanda ahlaki ve

manevi değerlere dayalı etkinlikler düzenleyerek toplumun ahlaki dindarlığını yükseltmeyi hedeflerler (Sağlam, 2015).

Muhafazakar yardım kuruluşlarının kendilerini muhafazakar olarak tanımlamaları ve faaliyetlerinde muhafazakarlık değerlerine vurgu yapmaları, bu kuruluşların muhafazakar karakterlerini ve misyonlarını yansıtır. Bu kuruluşlar, muhafazakar toplumun ihtiyaçlarına yönelik hizmetler sunarak toplumsal refahı artırmayı ve toplumdaki değerleri korumayı hedeflerler (Akdoğan, 2003).

Görüldüğü gibi, muhafazakar yardım kuruluşları, muhafazakar değerlere dayalı olarak toplumda yardımlaşma, dayanışma ve sosyal bütünleşmeyi sağlayan kuruluşlardır. Dinin bütünleştirici unsurlarını kullanarak geleneksel yardımlaşma ve dayanışma geleneğini sürdürürler. Kendilerini muhafazakar olarak tanımlamaları ve muhafazakar değerleri faaliyetlerinde yansıtılmaları, bu kuruluşların muhafazakar karakterlerini belirlemek için önemli bir kriterdir.

Muhafazakarlık kavramı, tarihten gelen ve test edilmiş değerlerin korunması ve sürekliliğinin sağlanması anlamına gelir. Bu değerler, toplumun ortak iyi, ortak doğru ve ortak yarar gibi kabul ettiği değerlerdir. Muhafazakarlık, geçmişten gelen ve genellikle dinin etkisiyle şekillenen geleneksel yardımlaşma ve dayanışma usul ve esaslarının muhafaza edilerek sürekliliğinin sağlandığı bir yaklaşımdır (Akdoğan, 2003).

Muhafazakar yardım kuruluşları, bu geleneksel yardımlaşma ve dayanışma değerlerini korumayı ve sürekliliğini sağlamayı hedeflerler. Bu kuruluşlar, toplumdaki yardımlaşma geleneğini devam ettirirken, dinin önemli bir rol oynadığı değerleri vurgularlar. Özellikle dinin bütünleştirici unsurlarını kullanarak yardımlarını gerçekleştirirler ve toplumun ahlaki dindarlığını yükseltmeyi amaçlarlar. Bulaç'a göre, muhafazakar yardım kuruluşları, geleneksel yardımlaşma ve dayanışma değerlerinin muhafaza edilmesini ve sürekliliğinin sağlanmasını önemserken, aynı zamanda toplumun değişen ihtiyaçlarına cevap vermek için yenilikçi yaklaşımlar da geliştirebilirler. Ancak temel hedefleri, muhafazakar değerleri koruyarak toplumda yardımlaşma ve dayanışmayı sürdürmektir (Bulaç, 2007).

Dolayısıyla, muhafazakar yardım kuruluşları, geçmişten gelen ve toplumun üzerinde mutabakata vardığı değerleri koruyarak sürekliliğini sağlar. Geleneksel yardımlaşma ve dayanışma usul ve esaslarını muhafaza ederken, dinin etkisiyle şekillenen değerleri vurgularlar. Bu kuruluşlar, toplumun ihtiyaçlarına cevap verirken muhafazakarlık prensiplerini benimser ve toplumda yardımlaşma kültürünün sürdürülmesine katkıda bulunurlar.

Muhafazakarlık yardım kuruluşların gelişimine bakıldığında, özellikle 1990'lı yıllardan itibaren ulusal ve uluslararası alanda faaliyet gösteren muhafazakar yardım kuruluşlarının sayısı ve etkinlikleri önemli ölçüde artmıştır. Bu dönemde kurulan dernekler ve vakıflar, kısa sürede yerel sınırların ötesine geçerek ulusal ve uluslararası düzeyde faaliyetlerini gerçekleştirmeye başlamışlardır. Bu gelişimin birkaç faktörü vardır. İlk olarak, iletişim ve ulaşım teknolojilerindeki ilerlemeler, yardım kuruluşlarının daha geniş kitlelere ulaşmasını ve uluslararası yardım projelerini daha etkin bir şekilde yönetmelerini sağlamıştır. İnternetin yaygınlaşması, sosyal medyanın kullanımının artması ve daha hızlı seyahat imkanları, yardım kuruluşlarının faaliyet alanlarını genişletmelerini kolaylaştırmıştır. İkinci olarak, küreselleşme süreci ve uluslararası krizlerin artması, muhafazakar yardım kuruluşlarının uluslararası alanda daha fazla ihtiyaç duyulan bir role sahip olmalarına neden olmuştur. İnsani krizler, doğal afetler, savaşlar ve göç olayları gibi zorlu durumlar, bu kuruluşların hızlı ve etkili müdahalelerde bulunmalarını gerektirmiştir (Karataş, 2019).

Ayrıca, muhafazakar yardım kuruluşlarına destek sağlayan finansal kaynakların artması da bu gelişmeyi etkilemiştir. Bireysel bağışlar, kurumsal sponsorluklar ve devlet destekleri gibi

kaynaklar, yardım kuruluşlarının faaliyetlerini genişletmelerine ve daha büyük projeler gerçekleştirmelerine imkan tanımıştır (Sağlam, 2015).

Muhafazakar yardım kuruluşlarının genellikle dernek ve vakıf tüzel kişilikleri altında faaliyet gösterdikleri görülmektedir. Arslan'a göre, bu kuruluşların tüzükleri ve kuruluş senetleri incelendiğinde, amaçları ve faaliyet alanları arasında benzerlikler bulunmaktadır. Çoğu muhafazakar yardım kuruluşunun temel amacı, ülkelerinde ve diğer ülkelerde meydana gelen afetler, savaşlar ve normal zamanlarda ihtiyaç sahiplerine gıda, giyim, sağlık, eğitim, yakacak, kira, barınma gibi konularda maddi ve manevi yardımlarda bulunmaktır. Bu yardımlar genellikle aynı veya nakdi olarak gerçekleştirilebilir. Ayrıca, bu kuruluşlar toplumun menfaatine olacak her türlü faaliyeti desteklemeyi ve bu yönde çalışmalar yapmayı hedeflemektedirler (Arslan, 2017).

Muhafazakar yardım kuruluşlarının benzer amacı ve faaliyet alanı, onların ortak değerleri ve önceliklerini yansıtmaktadır. Bu kuruluşlar, toplumsal dayanışma, yardımlaşma ve insani değerlere önem verirken, genellikle geleneksel değerlerin korunmasını ve dini unsurların yardımlaşma faaliyetlerinde kullanılmasını vurgulamaktadır. Ancak her kuruluşun kendi özgün yapısı, stratejileri ve yöntemleri de bulunabilir. Bu nedenle, muhafazakar yardım kuruluşlarının tüzüklerinin ve kuruluş senetlerinin incelenmesi, onların amaçlarını ve faaliyetlerini daha ayrıntılı şekilde anlamak için önemlidir (Arslan, 2017).

Muhafazakar olarak tanımlanan yardım kuruluşlarının faaliyetlerinde dini kaynaklı yardımlaşma ve dayanışma unsurlarını sıklıkla kullandıkları görülmektedir. İslam dininin sosyal yardımlaşma ve dayanışma konusundaki prensiplerini benimseyen bu kuruluşlar, İslam'ın öğrettiği ibadet ve ahlak esaslarını faaliyetlerinde önemli bir temel olarak kullanmaktadır. Özellikle İslam dini tarafından kutsal sayılan günlerde, muhafazakar yardım kuruluşlarının yardım faaliyetlerinin arttığı gözlemlenmektedir. Ramazan ayında kurulan iftar çadırları ve gıda paketi dağıtımları gibi faaliyetler, bu kuruluşların ramazan ayına özel bir önem verdiklerini göstermektedir. Kurban bayramı da yardım kuruluşlarının faaliyetlerinin yoğunlaştığı dönemlerden biridir. Bağışçılardan toplanan kurban bedelleri, ihtiyaç sahibi bölgelerde yapılan kurban kesimleri ve dağıtımlarıyla değerlendirilir (Karataş, 2019).

Muhafazakar yardım kuruluşları ayrıca faaliyetlerinde zekat ibadetinden de büyük ölçüde yararlanmaktadır. Bağışçılar, zekat ibadetini yerine getirmek için yardım kuruluşlarına bağış yapmakta ve bu kuruluşlar da toplanan zekat bedellerini ihtiyaç sahiplerine ulaştırmaktadır. Bu şekilde, muhafazakar yardım kuruluşları, İslami değerler ve ibadetlerle uyumlu olarak yardım faaliyetlerini sürdürmekte ve bu dinamikleri faaliyetlerinin temelinde kullanmaktadır. Bu da bu kuruluşların özel bir kimlik ve misyona sahip olmalarını sağlamaktadır (Sağlam, 2015). Nitekim muhafazakar yardım kurumlarının yaptıkları yardımların yerine ulaşmasında gençler önemli bir rol oynamaktadırlar.

2. Gençlerin Muhafazakar Yardım Kuruluşlarındaki Önemi ve Roller

STK'lar (Sivil Toplum Kuruluşları), gençlerin katılımı ve rolü açısından büyük bir öneme sahiptir. Gençler, toplumun geleceği ve potansiyel liderleri olarak STK'larda aktif bir şekilde yer alarak, toplumsal değişimi ve gelişimi desteklemektedir. Gençlerin muhafazakar sivil toplum kuruluşlarındaki rollerini inceleyen Sosyal Sermaye Teorisi ve Katılımcı Demokrasi Teorisi gibi yaklaşımlar gençlerin toplumsal katılımını, sosyal ilişkilerini ve sivil toplum içindeki etkilerini anlamada güçlü bir analitik çerçeve sunmaktadır.

Coleman'a (1990) göre, sosyal sermaye teorisi, bireyler ve topluluklar arasındaki sosyal bağların, güven ilişkilerinin ve iş birliğinin ekonomik, kültürel ve toplumsal faydalar ürettiği fikrine dayanmaktadır. Gençlerin muhafazakar sivil toplum kuruluşlarına katılımı bu bağlamda, bireysel düzeyde sosyal sermayeyi artırırken, toplumsal düzeyde dayanışmayı ve birlikte hareket etme kültürünü desteklemektedir (Yüksel, 2018). Özellikle muhafazakar STK'lar, gençlere sosyal sermaye biriktirebilecekleri bir platform sunmaktadır (Eroğlu, 2021). Bu platformlar, gençlerin güvene dayalı ilişkiler kurmalarına, iş birliği yapmalarına ve ortak değerler etrafında bir araya

gelmelerine olanak tanımaktadır. Ayrıca bu süreç, gençlerin hem kişisel gelişimine hem de toplumsal bağlarının güçlenmesine katkı sağlamaktadır (Yüksel, 2018). Sosyal Sermaye Teorisi'nin bir diğer boyutu olan "bağlayıcı sosyal sermaye" (bonding) ve "köprü kurucu sosyal sermaye" (bridging) kavramları da bu bağlamda açıklayıcıdır. Muhafazakar STK'lar, gençler arasında derin bağlar oluşturarak bağlayıcı sosyal sermayeyi güçlendirirken, aynı zamanda toplumun farklı kesimleriyle iletişim kurma ve iş birliği yapma imkanı sunarak köprü kurucu sosyal sermaye işlevi görmektedir (Kaya ve Kentel, 2005). Bu, gençlerin toplumda liderlik yapma ve kapsayıcı bir sosyal yapı oluşturma potansiyelini artırır.

Katılımcı Demokrasi Teorisi ise bireylerin siyasal süreçlere aktif katılımının demokratik sistemlerin güçlenmesinde kritik bir rol oynadığını savunmaktadır (Pateman, 1970). Bu teori, gençlerin muhafazakar STK'larda yer alarak yalnızca yardım ve dayanışma faaliyetlerine katılmadıklarını, aynı zamanda demokratik sorumluluklarını da öğrendiklerini vurgulamaktadır. Muhafazakar STK'lar, gençlere siyasal, sosyal ve kültürel süreçlere daha etkin bir şekilde dahil olma fırsatı sunmaktadır. Örneğin, bu kuruluşlarda görev alan gençler, toplumsal sorunlara yönelik projeler geliştirme, politika üretme süreçlerine dahil olma ve bu süreçlerde liderlik deneyimi kazanma imkanı bulabilirler. Katılımcı Demokrasi Teorisi bağlamında, bu tür deneyimler gençlerin demokratik bilinçlerini artırırken, toplumsal sorunların çözümünde etkin bir rol oynamalarını sağlamaktadır (Lin, 2005). Ayrıca bu teorinin öne sürdüğü gibi, bireylerin katılımı arttıkça, toplumsal eşitlik, sosyal adalet ve demokratik değerlere olan bağlılık da güçlenir. Muhafazakar STK'lar, gençlerin bu değerleri öğrenip içselleştirdiği ve bu değerler doğrultusunda toplum için anlamlı katkılar sunduğu birer okul olarak değerlendirilebilir.

Bu teoriler çerçevesinde muhafazakar STK'larda aktif olan gençler, toplumun sosyal, kültürel ve siyasal dönüşümüne katkı sunacak birer aktör haline gelebilmektedir. Sosyal Sermaye Teorisi, gençlerin STK'larda oluşturduğu bağların topluma kazandırdığı güven ve iş birliği ortamını açıklarken; Katılımcı Demokrasi Teorisi, gençlerin bu bağlamda demokratik süreçlere nasıl daha etkin şekilde dahil olabileceğini ve bu süreçlerde liderlik vasıflarını nasıl geliştirebileceğini açıklamaktadır.

Yaratıcılık ve yenilikçilik, gençlerin sivil toplum kuruluşları (STK) için en önemli katkılarından biridir. Gençler, enerjileri, dinamik yaklaşımları ve yenilikçi fikirleriyle toplumsal değişim süreçlerinde kritik bir rol oynayabilirler. Bu genç bireyler, güncel sorunlara farklı bir bakış açısıyla yaklaşarak, geleneksel yöntemlere alternatif çözümler sunma potansiyeline sahiptir. Özellikle teknolojik gelişmelere olan yatkınlıkları, onların dijital araçları etkili bir şekilde kullanmalarına olanak tanır (Balaban ve İnce, 2015). Bu durum, STK'ların dijital çağda daha etkin bir şekilde faaliyet göstermelerine büyük katkı sağlar. Sosyal medya, dijital pazarlama ve veri analiz araçları gibi platformları etkin kullanan gençler, STK'ların iletişim stratejilerini güçlendirebilir, daha geniş kitlelere ulaşmasını sağlayabilir ve farkındalık oluşturma çabalarını artırabilir (Kiely, 2005).

Bunun yanı sıra, gençlerin yaratıcılığı, STK'ların projelerini tasarlarırken yenilikçi yollar izlemesine de yardımcı olabilir. Geleneksel yöntemlerin ötesine geçerek, yerel sorunlara yönelik dijital çözümler, sürdürülebilir projeler ve toplumun farklı kesimlerine hitap eden etkinlikler geliştirebilirler. Gençlerin bilgiye hızlı erişim ve bilgiyi işleme becerileri, STK'ların mevcut kaynakları daha verimli bir şekilde kullanmalarına olanak tanır. Ayrıca, gençlerin enerji dolu ve tutkulu yaklaşımları, gönüllü çalışmalarda motivasyonu artırabilir ve daha geniş bir gönüllü ağı oluşturulmasına katkıda bulunabilir (Akkaya ve Ekinci, 2021).

Gençlerin yaratıcılık ve yenilikçilik özellikleri, sadece teknolojik avantajlarla sınırlı kalmaz; aynı zamanda toplumsal dinamiklere duyarlılıkları ve çeşitlilikten beslenme yetenekleri sayesinde, kapsayıcı projeler oluşturulmasında da etkili olabilir. Küresel sorunlara yerel çözümler üretme, çevre bilincini artırma ve toplumsal dayanışmayı teşvik etme gibi alanlarda gençlerin fikirleri, STK'ların misyonlarını gerçekleştirme süreçlerinde belirleyici olabilir (Kiely, 2005). Bu

bağlamda, gençlerin katılımı, sadece bireysel gelişimlerine katkı sağlamakla kalmaz; aynı zamanda STK'ların toplumsal dönüşüm süreçlerinde daha etkili ve yenilikçi bir rol üstlenmesini sağlar.

Gençlerin sivil toplum kuruluşlarında (STK) aktif katılımı, toplumsal yapıya önemli katkılarda bulunur. Katılım ve temsil açısından, gençler farklı yaş gruplarından insanları temsil etme potansiyeline sahiptir (Kaya, 2019). Gençlerin bakış açıları, deneyimleri ve toplumsal konulara duyarlılıkları, özellikle STK'ların karar alma süreçlerine değerli bir perspektif ekler. Gençlerin adalet arayışı ve toplumsal eşitlik konusundaki duyarlılıkları, STK'lara daha kapsayıcı bir yaklaşım kazandırır. Bu, daha çeşitli grupların seslerinin duyulmasını sağlayarak, toplumda daha geniş bir temsil ve eşitlik anlayışını güçlendirir. Gençlerin katılımı, sadece kendi yaş gruplarını değil, tüm toplumun yararına olan politikaların geliştirilmesine de olanak tanır (Kiely, 2005). Bu durum, toplumsal sorunların daha kapsamlı ve adil bir şekilde ele alınmasına katkıda bulunur.

Kapasite geliştirme açısından ise, STK'lar gençlerin kişisel ve mesleki becerilerini geliştirebilecek ideal platformlardır. Gençler, bu alanda liderlik, iletişim, proje yönetimi, ekip çalışması gibi çeşitli yetkinlikleri öğrenme fırsatı bulurlar. Özellikle STK'larda yer almak, gençlere sorumluluk almayı, liderlik yapmayı ve toplum sorunları üzerinde çözüm üretmeyi öğretir (Ünal, 2023). Bu süreç, gençlerin kişisel gelişimlerini ve kariyerlerini şekillendirirken, aynı zamanda toplumsal sorumluluk bilincini pekiştirir. Gençler, toplumsal etki yaratacak projelerde yer alarak, hem kendilerini geliştirir hem de toplumlarına katkı sağlama fırsatı bulurlar. Bu deneyimler, gençlerin gelecekteki toplumsal liderlik rollerine hazırlık sürecini oluşturmaktadır.

Toplumsal etki yaratma noktasında da gençlerin STK'larda aktif olması, farkındalık yaratma gücünü artırır. Gençler, eğitim, çevre, sağlık gibi alanlarda toplumsal duyarlılık oluşturmak için projeler geliştirebilirler. Bu projeler, gençlerin toplumda olumlu değişimlere öncülük etmelerini sağlar. Özellikle gençlerin katılımı ile gerçekleştirilen projeler, genellikle daha yenilikçi ve toplumsal değişimi hızlandırma potansiyeline sahiptir. STK'lar, gençlerin sesinin duyulması için bir alan sağlar ve bu da daha etkili toplumsal değişim süreçlerinin doğmasına yol açar (Akın, 2017).

Gelecek nesillere örnek olma açısından gençlerin STK'larda aktif olmaları, topluma ilham verici bir model oluşturur. Gençler, toplumsal sorunlara duyarlılık geliştirmekle kalmaz, aynı zamanda bu sorunlara çözüm üretme noktasında topluma örnek olurlar. Bu, diğer gençlerin de toplumsal sorumluluk almaya teşvik edilmesini sağlar ve toplumda daha aktif ve sorumluluk sahibi bir kültürün oluşmasına katkıda bulunur (Şentürk, 2018). Gelecek nesiller, bu genç liderlerden ilham alarak, toplumsal sorunlarla mücadele etme noktasında daha bilinçli ve etkin bir şekilde hareket edebilirler. Bu döngü, toplumun genel refahını artıran, daha sorumlu ve katılımcı bireylerden oluşan bir sosyal yapı yaratır (Çetin, 2020). Gençlerin STK'larda yer alması, toplumun sürdürülebilir kalkınması ve demokratik katılımın güçlendirilmesi açısından büyük bir öneme sahiptir. Gençler, farklı perspektifleri, enerjileri ve yetenekleriyle STK'lara değerli bir katkı sunabilir ve geleceğin sivil toplum liderleri olarak toplumsal değişimi şekillendirebilirler.

STK'lar içinde önemli bir yere sahip olan muhafazakar yardım kuruluşlarının birçok faaliyetlerinde gençler yer almaktadır. Gençlerin muhafazakar STK'lardaki önemi, geleceğin liderleri ve toplumun şekillenmesinde etkili bir rol oynayabilecek potansiyele sahip olmalarından kaynaklanır (Ayhan ve Önder, 2021).

Gençlerin muhafazakar sivil toplum kuruluşlarında yer almasının, toplumsal hayatı dönüştüren ve geliştirici etkileri bulunmaktadır. Bu tür kuruluşlar, gençlerin enerjik ve yenilikçi fikirlerini daha geniş toplumsal yapılar içinde hayata geçirebilecekleri bir zemin sunar. Yenilikçilik ve enerji, gençlerin doğal özelliklerinden biri olarak, muhafazakar STK'lara yeni perspektifler kazandırmaktadır (Baran, 2019). Gençler, toplumsal değişimlere adapte olmak için sahip oldukları yaratıcı potansiyeli kullanarak bu kuruluşlarda daha etkili çözüm önerileri

geliştirebilirler. Gençlerin, mevcut sorunlara taze bakış açılarıyla yaklaşmaları, STK'ların daha dinamik hale gelmesine katkı sağlar.

Bununla birlikte, sosyal adalet ve yardımlaşma, gençlerin bir başka önemli değeridir. Gençler, özellikle düşük gelirlili ve dezavantajlı gruplara yönelik projelere katılarak, toplumun refah seviyesini yükseltmek ve eşitlik sağlamak için önemli katkılarda bulunurlar (Güner, 2020). Muhafazakar STK'larda yer alan gençler, sosyal yardımlaşma ve eşitlik gibi temel insani değerler doğrultusunda çalışarak, toplumda daha adil ve kapsayıcı bir yapının inşasına katkıda bulunurlar (Baran, 2019).

Liderlik ve yetenek gelişimi açısından, muhafazakar STK'lar gençler için önemli fırsatlar sunar. Bu kuruluşlar, gençlerin liderlik becerilerini geliştirmeleri, proje yönetimi, takım çalışması ve etkili iletişim gibi yetkinliklerini pratikte kullanmaları için uygun bir ortam yaratır. Gençler, bu STK'larda aktif rol alarak, kişisel ve mesleki gelişimlerine katkı sağlayacak değerli deneyimler kazanırlar (Çetin, 2020). Bu süreç, liderlik potansiyellerinin farkına varmaları ve bu becerileri gelecekteki kariyerlerinde kullanabilmeleri için önemli bir basamaktır.

Değerlerin sürdürülmesi de gençlerin muhafazakar STK'larda kazandıkları önemli bir sorumluluktur. Gençler, muhafazakar değerlere olan bağlılıklarını güçlendirerek, bu değerleri toplumun farklı kesimlerine aktarma rolünü üstlenirler (Güner, 2020). STK'lar, gençlerin toplumsal değişim ve kültürel miras konularında aktif rol oynamalarına imkan tanır, böylece toplumu şekillendiren değerlerin sürdürülmesi sağlanmış olur (Çetin, 2020).

Son olarak, muhafazakar STK'larda yer almak, gençlerin toplum bilincini ve aktif vatandaşlık duygusunu güçlendirir (Baran, 2019). Gençler, bu tür kuruluşlarda yer alarak toplumsal sorunlara duyarlı olma ve toplumsal değişimi etkileme fırsatı bulurlar. Bu süreç, gençlerin sadece kendilerine değil, çevrelerindeki topluma karşı sorumluluk taşıyan, bilinçli ve katılımcı bireyler olmalarını sağlar. Böylece gençlerin toplumsal değişim ve dönüşümdeki etkisi artar ve toplumda daha güçlü bir aktif vatandaşlık kültürü yerleşir.

Gençlerin muhafazakar STK'larda yer alması, onların kişisel ve toplumsal gelişimine katkı sağlarken, aynı zamanda muhafazakar değerlerin gelecek nesillere aktarılmasını da sağlar (Karlı ve Yılmaz, 2021). Bu bağlamda, gençler toplumsal sorumluluklarını yerine getirirken, muhafazakar STK'lar da geleceğin liderlerini yetiştirme ve toplumsal dönüşümde etkili bir rol oynama imkanına sahip olurlar.

Sonuç

STK'lar, toplumun gelişimi ve dönüşümü açısından büyük öneme sahiptir. Bu kuruluşlar, bireylerin demokratik katılımını teşvik eder, toplumsal sorunları gündeme getirir, sosyal hizmetler sunar, aktivizm ve toplumsal değişim hareketlerine öncülük ederler. Aynı zamanda STK'lar, kamu hizmetlerine katkıda bulunarak devletin işleyişini desteklerler. Toplumun çeşitli kesimlerini temsil eder ve farklı görüşleri bir araya getirerek demokratik tartışmaların ve karar alma süreçlerinin bir parçası olurlar. STK'lar, toplumun ihtiyaçlarını tespit eder ve çözüm odaklı çalışmalar yaparak toplumun refahını arttırmaya yönelik adımlar atarlar. Bu şekilde STK'lar, toplumun daha adil, eşitlikçi ve sürdürülebilir bir yapıya sahip olmasına katkıda bulunurlar.

STK'lar içinde muhafazakar yardım kuruluşları, toplumda önemli bir rol oynarlar. Bu kuruluşlar, muhafazakar değerlere sahip olan bireyler ve gruplar arasında dayanışma ve yardımlaşma kültürünü teşvik ederler. Aynı zamanda, muhafazakar toplumun ihtiyaçlarına yönelik hizmetler sunarak sosyal refahı artırmayı hedeflerler.

1990'lı yıllardan itibaren ulusal ve uluslararası muhafazakar yardım kuruluşlarının büyük bir gelişme gösterdiği görülmektedir. Bu kuruluşlar, daha geniş kitlelere ulaşarak faaliyetlerini ulusal ve uluslararası düzeyde gerçekleştirmekte ve çeşitli finansal kaynaklardan destek

sağlamaktadırlar. Bu şekilde, toplumun çeşitli ihtiyaçlarına cevap vererek sosyal yardım ve insani hizmetler sunmaktadırlar.

Muhafazakar yardım kuruluşları genellikle dini ve kültürel değerlere dayalı olarak faaliyet gösterirler. Bu kuruluşlar, genellikle aile yapısının korunması, dini eğitim, yardıma muhtaç insanlara destek, fakirlikle mücadele, sağlık hizmetleri ve toplumun genel refahına katkıda bulunmayı amaçlarlar. Bu tür kuruluşlar, geleneksel aile değerlerinin korunması, toplumun ahlaki ve manevi gelişimi, dini eğitim ve toplumsal yardımlaşma gibi konulara odaklanır. Ayrıca, muhafazakar yardım kuruluşları genellikle yerel düzeyde aktiftir ve toplumun ihtiyaçlarını doğrudan tespit ederek çözümler üretmeye çalışırlar.

Muhafazakar yardım kuruluşları, toplumun farklı kesimlerine yardım etmenin yanı sıra ahlaki değerleri koruma, toplumsal düzeni sağlama ve toplumun sosyal dokusunu güçlendirme gibi rolleri de üstlenirler. Bu kuruluşlar, muhafazakar kesimin örgütlenmesini ve katılımını teşvik ederek toplumda aktif bir rol oynarlar. Sonuç olarak, muhafazakar yardım kuruluşları, muhafazakar değerlere sahip olan bireylerin ve grupların ihtiyaçlarına yönelik olarak toplumda önemli bir hizmet sunarlar. Bu kuruluşlar, dayanışma, yardımlaşma ve toplumsal refahı artırma amacıyla çalışırken aynı zamanda muhafazakar değerleri koruma ve güçlendirme görevini üstlenirler. Bu amaçların gerçekleştirilmesinde ise gençler önemli rollere sahiptirler.

Kaynakça

- Akbulut, E., Aytekin, N. (2007). *Deniz Feneri Derneği ve Pazarlama İletişimi Stratejileri*, Editörler: Akdemir, Ali, B. S. Bilgiç, H. Yavaş, M. Görün, A. Benli, T. Çolakoğlu, IV. Uluslararası Sivil Toplum Kuruluşları Kongresi Bildiriler Kitabı “Küresel Yoksulluk” (19-21 Ekim 2007, Çanakkale), Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Biga İİBF, Çanakkale.
- Akdoğan, Y. (2003). *Muhafazakar Demokrasi*, AK Parti Yayınları, Ankara.
- Akın, T. (2017). *Gençlerin Sosyal Katılımı Ve Sivil Toplum Kuruluşları: Toplumsal etkiler ve fırsatlar*. İstanbul: Epsilon Yayınları.
- Akkaya, M., & Ekinci, S. (2021). *Gençlik ve Sosyal Değişim: Toplumsal Katılımda Dijital Medyanın Rolü*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Aksu, M. (2022). Türkiye’de STK’ların Gelişimi ve Gençlerin Katılımı. *Sivil Toplum ve Demokrasi Dergisi*, 10(3), 45-67.
- Arslan, A. (2017). Muhafazakar Liberalizm ve Sosyal Politika Birleşimi Olarak Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı. *PESA Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(4), 1-11.
- Arslan, A., & Yılmaz, Z. (2021). Muhafazakar STK’ların Toplumdaki Rolü ve Gençlerin Katılımı, *Sosyal ve Kültürel Araştırmalar Dergisi*, 8(2), 85-102.
- Atar, Y. (1997). “Demokratik Sistemde Sivil Toplumun Fonksiyonu ve Sivil Toplum-Devlet Düalizmi”, *Yeni Türkiye Dergisi Sivil Toplum Özel Sayısı*, S. 18, s. 98-105.
- Ayhan, E., & Önder, M. (2021). İnsan Kaynaklarının Kurumsal Performansa Etkisi: Gençlik STK’ları üzerine ampirik bir araştırma. *Sosyoekonomi*, 29 (48), 443-472.
- Balaban, A. Y., & İnce, İ. Ç. (2015). Gençlerin Sivil Toplum Kuruluşlarındaki Gönüllülük Faaliyetleri Ve Gönüllülük Algısı: Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı (TEGV) Örneği. *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 30 (2), 149-169.
- Baran, A. G. (2019). Türkiye’de Gençlerin Gönüllülük Faaliyetlerine Katılım Durumu. *Gençlik Araştırmaları Dergisi*, 7(Gençlik ve Gönüllülük), 5-26.

- Bulaç, A. (2007). AK Parti ve Muhafazakar Demokrasi. *Köprü Fikir Dergisi*, 97, 45-54.
- Clark, A. M. (1995). Non-Governmental Organizations And Their Influence on International Society. *Journal of international affairs*, 507-525.
- Coleman, J. S. (1990). *Foundations of Social Theory*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Çaha, Ö. (2000). *Aşkın Devletten Sivil Topluma*, Gendaş Yayınları, İstanbul.
- Çetin, B. (2020). *Sivil Toplum ve Demokrasi: Muhafazakar STK'ların Toplumsal Dönüşümdeki Rolü*. İstanbul: Akademi Yayınları.
- Ercan, H. (2002). "Türkiye'de Sivil Toplum Tartımları Üzerine", *Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, C. 26, S. 1, Mayıs 2002, Sivas, s. 69-79.
- Eroğlu, Y. (2021). Yeni Gençlik Kültürü Ve Sosyal Sermaye: Hakkâri ili özelinde bir alan araştırması. *OPUS International Journal of Society Researches*, 17 (38), 5186-5209.
- Gül, A., & Arısoy, İ. (2007). Liberalizm Ve Sosyalizm Bağlamında Sivil Toplum Kavramı. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(2), 35-50.
- Güner, M. F. (2020). Sivil Toplum Ekonomisi ve Genç Gönüllülüğü. *Bölüm Yazarları*, 39-54.
- Haque, M. S. (2011). Non-Governmental Organizations. *BEVIR, Mark. The SAGE handbook of Governance. SAGE Publications, Inc*, 330-342.
- Karadağ, M. (2003). Sivil Toplum Ve Demokrasi. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(1), 49-50.
- Karataş, A. (2019). İnanç Temelli Uluslararası İnsani Yardım Kuruluşları: Beşir Derneği Örneği. *Journal of International Social Research*, 12(62).
- Karslı, B., & Yılmaz, İ. (2021). İslamcı STK'larda Din-Siyaset İlişisine Etnometodolojik Yaklaşım: Akdeniz Dayanışma Platformu (ADAP) Örneği. *Turkish Academic Research Review*, 6(4), 3-27.
- Kaya, A., & Kentel, F. (2005). *Euro-Turks: A Bridge or a Breach between Turkey and the European Union?*. Brussels: CEPS.
- Kaya, N. (2019). *Sivil Toplum Kuruluşları Ve Gençlerin Toplumsal Sorumlulukları*. İstanbul: Beta Yayınları.
- Keane, J. (1994). Reflections on Civil Society and Media in Post-Communist Societies: The Cases of Poland and Hungary. *Media, Culture & Society*, 16(1), 73-95.
- Kiely, R. (2005). *The Role of Young People in Social Change: Youth Engagement and Development*. Oxford University Press.
- Lewis, D., Kanji, N., & Themudo, N. S. (2020). *Non-Governmental Organizations And Development*. Routledge.
- Lin, N. (2001). *Social Capital: A Theory of Social Structure and Action*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Özer, M. H. (2008). Günümüz İtibariyle Sivil Toplum Kuruluşlarının İktisadi Ve Sosyal Fonksiyonları. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(26), 86-97.
- Özipek, B. B. (2007). Muhafazakarlık Nedir, *Köprü Dergisi*, 97.

- Pateman, C. (1970). *Participation and Democratic Theory*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Sağlam, M. T. (2015). *Sivil Toplum Kuruluşlarında Çalışan Gönüllüler Üzerine Sosyolojik Bir Araştırma: İHH örneği* (Master's thesis, Uludağ Üniversitesi).
- Sönmezler, G, M. S. Yürük, S. Uzunoğlu, (2007). *Neo Liberal Düşüncede Sivil Toplum Kuruluşlarının Artan Önemi*, Editörler: AKDEMİR, Ali, B. S. Bilgiç, H. Yavaş, M. Görün, A. Benli, T. Çolakoğlu, IV. Uluslararası Sivil Toplum Kuruluşları Kongresi Bildiriler Kitabı “Küresel Yoksulluk” (19-21 Ekim 2007, Çanakkale), Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Biga İİBF, Çanakkale.
- Şahin, L., & Öztürk, M. (2008). Küreselleşme Sürecinde Sivil Toplum Kuruluşları Ve Türkiye'deki Durumu. In *Journal of Social Policy Conferences* (No. 54, pp. 3-29).
- Şenkal, A. (2005). *Küreselleşme Sürecinde Sosyal Politika*, Alfa Yayınları, İstanbul.
- Şentürk, E. (2018). Sivil Toplum Kuruluşları ve Demokrasi: Gençlerin Rolü ve Katkıları. *Siyaset ve Toplum Araştırmaları Dergisi*, 5(4), 32-48.
- Talas, M. (2011). Sivil Toplum Kuruluşları Ve Türkiye Perspektifi. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, (29), 387-401.
- Tunçay, M. (1998). *Sivil Toplum Kuruluşları ile İlgili Kavramlar*, Editörler: A. N. Yücekök, İ. Turan, M. Ö. Alkan, Tanzimat'tan Günümüze İstanbul'da Sivil Toplum Kuruluşları, Tarih Vakfı Yayınları, İstanbul.
- Ünal, S. (2023). Muhafazakar Sivil Toplum Kuruluşlarının Toplumdaki Yeri ve Gençlerin Katkıları, *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15(1), 98-115.
- Willets, P. (2002). What is a Non-Governmental Organization. *Conventions, Treaties And Other Responses To Global Issues*, 2(11), 229-248.
- Yıldırım, İ. (2004). *Demokrasi Sivil Toplum Kuruluşları ve Yönetişim*, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Yıldız, O. (2022). Türkiye'de Sivil Toplum ve Muhafazakar STK'ların Gençlere Etkisi. *Sosyal ve Ekonomik Politikalar Dergisi*, 9(2), 76-94.
- Yüksel, F. (2018). Türkiye'de Gençlerin Sivil Toplum Katılımı: Muhafazakar STK'lar örneği. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 14(2), 25-45.

Beyan ve Açıklamalar (Disclosure Statements)

1. Araştırmacıların katkı oranı beyanı / Contribution rate statement of researchers:
Birinci yazar /First author % 100
2. Yazarlar tarafından herhangi bir çıkar çatışması beyan edilmemiştir (No potential conflict of interest was reported by the authors).